

malo šol, v katerih se plesti uči, in navadno se govori, da vrbovo šibje je prhko in se prerado zlomi. Dragi bralec, ne sodi prenašlo, temuž oglejmo si reč natančneje; kajti vrh je veliko sort in nekatere niso veliko slabejše od brezovih. Kako torej treba vrbe gojiti?

1. Za vrbovje moramo pripraviti primeren prostor. Zemlja se mora že jeseni ali po zimi $\frac{1}{2}$ metra globoko zrigolati. Najboljša zemlja je mastna, vlažna ilovica; toda premokra ne velja. — 2. Dandanes je že več sto vrbovih sort, in nekatere barantači na vse načine hvalijo, pa večina je malovredna. Dobra sorta mora imeti te-le lastnosti: Šibje mora biti enakomerno debelo, elastično, katero se rado lupi in kolje, brez stranskih vejic in mora močno rasti. Strokovnjaki pravijo, da za dobro zemljo je najboljša sorta vrba (*Salix amygdalina* ali *S. viminalis*), za peščeno zemljo pa kaspiska vrba.

3. Sadimo zdrave, močne sadike (količe) od eno-ali dveletnega lesa, najmanj 30 cm dolge. Kratki, slabi količi nič ne veljajo. — 4. Sadi se v $\frac{1}{2}$ metra široke vrste, 10 do 20 cm narazen. — 5. Nasad moramo večkrat v letu okopati, ker trava in plevel rasti šibja močno škoduje. — 6. Dandanes ima že skoro vsako zelišče uš, tako pa tudi vrba ni brez njih, katere moramo tudi pokončevati. Razne uši najlože ugonobimo, če na liter vode eno žlico lysolja prilijemo in skropimo. — 7. Šibje moramo nizko pri zemlji rezati. Kjer pletarji v bližini stanujejo, si radi sami šibje porežejo in kupijo, sicer moramo sami porezati, skorjo olupiti in v šopke povežati, kakor kupci zahtevajo. F. P.—k.

Sejmovi. Dne 28. decembra v Poličanah (za svinje). Dne 30. dec. v Spielfeldu in Stradenu. Dne 2. januarja v Lučanah, na Ptuj, v Imenem ter na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Št. Juriju ob juž. žel. in v Bučah. Dne 3. jan. na Spod. Polskavi (za svinje),

Dopisi.

Iz marenberskega okraja. (Volilna borba.)

»Mi vstajamo in vas je strah«, rekli bi lahko s pesnikom, ko smo se prvič zbrali k napadu nemčurske trdnjave — marenberskega okrajnega zastopa. Prvi napad se sicer ni posrečil popolnoma; kriva je bila temu naša neizkušenost, še bolj pa židovska zvižanost nasprotnika. Tako je bilo sedaj, ali zagotavljamo, v prihodnje nikdar več! Spoznali smo moč svojo in nasprotnika. V velikem posestvu dne 18. dec. so stlačili komaj dva glasa večine; ali imeli so pet neopravičenih volilcev, zavoljo katerih smo vložili priziv. Pri volitvah v trgih so dne 21. dec. volili vrli Vuzeničani pet odločnih slov. mož, zagrizena Muta in zviti Marenberg pa tudi pet. Sedaj se sprimemo dne 23. dec. v kmečkih občinah. Žalostno, da sta nam dva naša volilca iz Sobote izostala; še bolj žalostno, da si je Vuhred izbral skoraj edinega Nemea za župana; najžalostnejše pa, da je zvit nasprotnik nam preslepil mehkega župana iz sicer odločnega Remšnika! In ko so nam v gostilnici ukrali še enega volilca, — zgodilo se je, da so nemškutarji zmagali samo z enim glasom večine. Ta izkušnja nas uči, kako treba pri volitvah paziti na vsak glas! — Nasprotniki se veselijo, ali njih veselje se nam zdi podobno labudovemu petju, kratka njih doba do prihodnjih volitev po sedmini. Saj smrtna bolezen njih vladanju je že itak napočila z zavvedanjem naših volilcev. Spoznali smo se in smo prepričani, ko se zopet vidimo na volišču, da bode njih poraz gotov. Ne zidamo sicer gradov v oblake, temveč zanašamo se na krepki značaj naših mož. Na novo ustali Vuzeničani poznajo nasprotnika do kosti; vrla

prednja straža na Remšniku ne bo spala, pritisnejo še možati Antončani in Vuhredčani; glavno armado pa imamo v ponosni Ribnici. Stopili bomo, kakor eden mož, in zmaga bode naša! — Naj še povem, kdo je naše volilce begal. To so bili največ oni, katerim smo Slovenci že mnogo denarja znosili, — marenberski trgovci. Trгоvec Sch. nam je odgnal enega volilca, trгоvec T. nam je pa družega kar zoper nas naščuval. Da bi mogel zaklicati tako glasno, da bi me slišali vsi Slovenci, ki v Marenberg zahajajo, rekel bi: »Ne kupujte nikoli več pri onih, ki se vam prilizujejo od spredaj, od zadaj vas pa sovražijo! Ne redite si kače na prsih, da bi vas pozneje pikala! Storimo kar je storil čvrst volilec koj po volitvi. Šel je k takemu trgovcu, plačal račun pa dostavil: To je poslednji denar, ki vam ga danes dajem. Kar ste danes storili, vredno je, da si mi zapomnimo in potem ravnamo. Ravnajmo vsi tako in videli bomo v kratkem, kako se bo sušila oholost marenberskih nemčurjev!«

Iz Črešnjic. (Razne novice). V tem celem letu se je nabralo pri nas precej novic. Meseca junija so odšli prejšnji g. župnik, septembra so prišli novi, skozi 3 mesece smo pa imeli g. provizorja. Dne 11. sept. je bil zelo slovesen dan, ker je zvonilo in se streljalo pri instalaciji, da je bilo veselje. Bog daj ljubega zdravja, da bodo naš sedanji g. župnik veliko let mogli tu ostati. — Veliko veselje smo uživali kmalu potem zopet pri branju. S takim veseljem se že dolgo let ni hodilo v vinograd. Grozdje je bilo zdravo in dozorelo, da je vina veliko in zelo dobrega; da bi le hodili ga dobro plačevati zdaj, ko imamo kaj prodati. Potrebni smo groša zelo, ker kdor ima kaj posestva v celjskem okraju, mora 97 odstotkov doklad plačevati poleg davka. — V Črešnjicah tudi zidamo novo šolo, ki bo stala čez 5000 gld.; teh stroškov pa ne trpi cela fara, čeravno je mala; otroci v Malih dolah niso sem prepisani, v Vojnik pa ne morejo hoditi, ker je predalet. Temu se moramo čuditi in prositi, da se red naredi. — Bogu moramo veliko hvale dajati za tretje veselje: vse je zdravo. Tretji človek je naravne smrti umrl dne 6. marcija, dne 30. aprila so enega ubili, od tistod je pa mir. Je pa tudi vreme letos tako, da količkaj poštena pljuča lahko zdržijo; in v našem zdraven, pa malem gorskem solčnem kraju je sploh krepkejši zrak. — Nesrečen je bil dne 24. nov. zjutraj Štefan Kričaj v Brdcah. Nekdo mu je podužgal, da so zgoreli tudi svinjski hlevi in krma. Teden pozneje je neki tepec užgal v novocerkovski fari »marof« in se je hotel potem usmrtiti. Sumi se, da je tisti kriv obeh požarov. Kjer ni strahu božjega, še »podi« niso varni.

Iz Mariboru. (Uradni jezik konjedercev). »Marburgerca« se večkrat huduje, da naši duhovniki in učitelji nemška imena slovenski pišejo. Ali »Marburgerci« ni znano, da se Slovincem gledé na pisavo lastnih imen večja krivica godi, kakor pa Nemcem? Ali ne vč, da posebno nemški uradniki kaj radi slovenska imena nemčijo? A ne samo ti, tudi drugi kvarijo naša imena. V dokaz sledeči prigodek! Letos sem imel opravke na Pohorju, prišel sem tudi k loškemu županu, g. Lešniku, ter ga prosil, naj mi neko reč podpiše, a strmel sem, ko je mož, ki sicer v slovenskem jeziku uraduje in se tudi pravilno podpiše, zapisal ime »Löschnigg«. Vprašam ga, zakaj se ne, kakor navadno, »Lešnik« ne podpiše? Kaj mi mi je pač gosp. Lešnik odgovoril? Povedal mi je, da je konjeder iz Brezule k njemu prišel ter zahteval, da naj mu v nemškem jeziku potrdi, da je resnično v občini pse lovil; a to mu še ni zadosti, zahteval je tudi, da naj gosp. Lešnik tudi svoje ime nemški »Löschnigg« podpiše, ker se baje vsaka uradna stvar le nemški pisati, pa tudi podpisati

mora, če ne, ni veljavna. Gospodu Lešniku, ki se je upamo, da zadnjokrat zapeljati dal, pa tudi drugim slovenskim županom svetujemo, da naj prihodnjič ljudem, ki kaj takega zahtevajo, takoj pokažejo duri! ž.

Iz mariborskega okraja. (Napis). Letos sem obhodil skoraj celi okraj mariborski; zanimali so me tudi napisi. Žalibog, malo sem našel slovenskih, kajti največ jih je pač, kojim se pravi »tajč«, to je takih, ki niso ne slovenski, pa tudi ne nemški; tako na primer najdeš v Dogošah napise: »Zesta do Marbura«, »Gasthaus zum Frane Kristl«, dalje kašipot: »Nah Bohau«, »Nah Nikolau« itd. Ali ne samo v Dogošah, tudi v drugih vaseh najdeš dosti nepravilnih napisov. Takim napisom se mora smejati Slovenec, a pravi Nemec se tudi z njimi ne bode ponašal. Se vé, nemškutarjem, ki sami niso bolj slovenskega, pa tudi nemškega jezika zmožni, privoščimo pač, da se z njimi šopirijo. Slovenski napisi so navadno pravilni, le tu pa tam najdeš nepravilne. Najbolje bi pač bilo, ko bi narodnjaki obrtnike, oziroma občinske predstojnike na nepravilnost opozorili. Župani in obrtniki! Ako si nove napise omislite, vprašajte poprej zvedence, kako se imajo napisi glasiti. Slovencem se pač krivica godi, da je po slovenski zemlji povsod polno nemških napisov, občinskih tabel in kašipotov. Zakaj pa c. kr. okrajna glavarstva ne zapovejo, da se morajo med Slovenci tudi slovenske občinske table in enaki kašipoti napraviti? Le idi, dragi čitatelj, v Slovenske gorice, na Dravsko polje ali na Pohorje, našel bodeš dosti nemških, a malo slovenskih tabel in kašipotov, a ne smeš misliti, da v teh krajih živé sami Nemci. Tu pa tam te utegne pozdraviti kdo »guten Tag«, mislil si bodeš, da je to že trd Nemec. Toda ogovori ga le nemški in takoj se bodeš prepričal, da ne zna veliko več nemški, kakor »guten Tag, miza-Tisch« itd. Če pa z njim dalje govoriš, čudil se bodeš, da je kmetič, ki te je najpoprej nemški pozdravil, vrl narodnjak. To se mi je pripetilo mnogokrat. Naši kmetje pač premalo čislajo svoj materin jezik. Vprašal sem večkrat, zakaj pa takoj slovenski ne pozdravi, dobil sem navadno odgovor: »Mi smo že pač navajeni, da tuja gospoda rajši nemški govori«. Najbolj sem se pač čudil, da je v št.-lenarškem okraju skoraj na vsaki hiši nemški napis (ime občine in hišna številka), a glej v hišah z nemškimi napisi živé ljudje, kojim bije srce za naš mili materin jezik. Proč s temi smešnimi napisi! Slovenci, pokažite tudi, da se tudi čutite Slovence. Spoštujte svoj mili materin jezik, da se vam ne bode več nezavednost oponašala. Župani, narodnjaki, vaša sveta dolžnost je, da zamenite nemške napise in kašipote s slovenskimi ali vsaj slovensko-nemškimi!

Iz Ljubljane. (Razpis častnih nagrad). Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor »Slovenske Matice« po določilih »Jurčič-Tomšičeve ustanove« 200 goldinarjev častne nagrade izvirni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pól. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, razpisujeta se zajedno tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev dvema izvirnima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pól, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa jedni povesti in jedni daljši epični pesmi. — Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini ustrezajo umetniškemu zakonu pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom »Slovenske Matice« posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadne pisateljske nagrade, katere plačuje »Slo-

venska Matica« vsled § 12. svojega pravičnega reda po 25—40 gl. za tiskovno pól. Rokopise je brez pisateljevega imena pošiljati odboru »Slovenske Matice« do 1. julija 1896. letá. — Pisateljevo ime je pridejati rokopisu zapečaten in opremljeno z doličnim geslom. — Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Maticinih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki, ki so se doslej ogibali »Slovenske Matice« — primerno odzovejo njegovemu pozivu. — V Ljubljani dné 1. decembra 1895. — Fr. Levec, predsednik; E. Lah, tajnik.

Iz Galicije pri Celju. (Priznanje). Čital sem v Vašem listu št. 46., 47. razpravo o viničnjaku ali pikoli, katerega neki gosp. dopisnik po nasvetu, kako se nahaja v letošnjem koledarju družbe sv. Mohorja, celo graja in pravi, da se mu je pijača po tem vodilu slabo obnesla. Ni sicer moj namen o tej stvari dalje razpravljati, ali ker smo prepričani, moramo vendar kot dobro priznati. Mi smo tudi napravili ravno po nasvetu gosp. župnika Žičkarja več polovnjakov te pijače. Mi smo omenjenemu gospodu prav hvaležni, in jim tukaj za nasvêt hvalo izrečemo, pijača je brez vse hvale prav dobra in zdrava. Slaba stran te pijače bi bila po našem mnenju le-ta: »Ako kdo med vino meša ali njo kot vino prodaja, kar je pa naravnost goljufija, katera zasluži sodnijsko klop, zato se pa ta pijača imenuje domača pijača, katera naj služi kot pijača, ker vina ni dosti priraslo«. Kupica izvrstnega vinčeka je res najboljša, Bog nam blagoslovi zopet naše vinske gorice, da nam ne bo treba premišljevat, iz česa bi si napravili pijačo, katera nas ukrepi pri težavnem delu. — J. T., A. A., Fr. Kr.

Iz Petrovč. (Občinske volitve.) Dne 23. decembra so bile vendar enkrat pri nas volitve v občinski odbor. Po hudi borbi je zmagała sijajno v vseh razredih slovenska kat. stranka. Kako priljubljeni da so bili nekateri prejšnji odborniki, kaže najbolj izid volitve, dobili so namreč v vseh treh razredih skupaj komaj 2 do 12 glasov, nekateri celo nobenega. Slava vrlim možem, kateri so pripomogli, da se začne za občino Petrovče nova doba! Prepričani naj bodo, da jim bodo vsi pošteni ljudje hvaležni za njihov trud, in čeravno jih sedaj nasprotniki obrekujejo in zasramujejo, naj se tolažijo s tem, da so storili svojo dolžnost. Ravno surovo obnašanje nasprotnikov pri in po volitvi je najboljši dokaz, kako potreben je bil prevrat. Zato Bog živi volilce, ki so stali trdni ko skala!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so bili čez praznike v Monakovem pri hčeri Gizeli. — V državnem zboru so poslanci v petek dovolili začasni proračun za prve tri mesece 1896. Govoril je naš poslanec g. dr. Gregorec, kakor je brati na prvi strani. V soboto pa so dognali proračun domobranskega ministerstva, in poslanska zbornica se je zaključila, gosposka pa v ponedeljek. — Vlada je državnemu zboru predložila načrt o premembi sedaj veljavnega obrtnega reda.

Česko. Češki mestni zastop v Plzenu je dovolil podpore nemškemu gledališču 50tisoč gl., nemškemu telovadnemu društvu pa 10tisoč gl. Nemci, vzgledujte se! — »Matica školska« je letos zgradila enajst raznih šol, prihodnje leto pa jih bode deset.

Štajarsko. Jutri, dne 28. dec. se snide deželni